

BUDSKAPENE TIL DE SJU MENIGHETENE — DEL II

Det forrige studiet tok for seg Jesu råd og veiledning til menighetene i Efesos, Smyrna, Pergamon og Tyatira. I dette studiet skal vi se hvordan han henvendte seg til de tre siste menighetene — til Sardes, Filadelfia og Laodikea. Også denne gang skal vi legge merke til hvordan situasjonen i hver enkelt menighet kan tjene som en beskrivelse av kirkens ferd gjennom historien.

SARDES MENIGHETEN

Da Johannes skrev Åpenbaringsens bok, var Sardes en travel handelsby og et senter for gudinnen Artemis (slik som tilfellet var i Efesos). Byens borgere hadde stor sans for luksus og forlystelser av mange slag. I dagens Tyrkia ligger byen ca. 80 km. øst for Izmir på hovedveien som fører til hovedstaden Ankara. Sardes' historie går et stykke tilbake i tid. Allerede rundt 1150 f.Kr. begynte byen å gjøre seg gjellende som en betydelig maktfaktor. Etter hvert ble den hovedstad i det Lydiske riket som rådde grunnen over største delen av Lilleasia. En kjent styrt rik figur som regjerte der fra 560 til 546 f. Kr. var Kong Krøsus. Han var dristig nok til å yppe seg mot perser kongen Kyros som da var i ferd med å legge hele Lilleasia under seg. Krøsus led et smertelig nederlag.

Sardes var en sterkt befestet by og virket nærmest usårbar. Både konge og folk følte seg trygge i en by der de hadde fått til så mye. (Det var i Sardes at man begynte å produsere pregede mynter). De stolte på sin egen styrke, rikdom, religion, kløkt og visdom. Men en natt da byens vektere ikke var påpasselig nok og folket forøvrig lå og sov, klarte en persisk soldat å snike seg usett inn i byen. Han åpnet portene for den persiske hær som stormet inn og røvet byen for alt som het rikdom. Året 334 f.Kr. kom Alexander den store og gjorde kort prosess. Byen falt også i hendene på Antiokus året 213 f.Kr. Et kraftig jordskjelv rammet området år 17 e.Kr. og etterlot byen i ruiner. Keiser Tiberius sørget for at byen ble bygget opp igjen slik at det ble til en blomstrende provinsby, men den gamle glansen var en saga blott. Slik sett passer navnet Sardes best på tiden som kom etter glansperioden, for navnet betyr: "Det som er igjen."

2. Hvilken henstilling fikk Sardes menigheten som minnet dem om betydningen av navnet Sardes og hvorfor ble dette sagt? Ap 3:1.2 (NT 306)

Svar: "Skriv til engelen for menigheten i Sardes: Dette sier han som har de _____ Guds _____ og de sju stjerner: Jeg vet om dine gjerninger. I navnet er du _____, men du er _____. _____ opp, og styrk den _____ som er _____, før den _____! For jeg har funnet at dine gjerninger ikke holder _____ i min Guds øyne."

Merk! Det er som om Jesus ville minne sin menighet i Sardes om byens historie og at de kunne lære av den for sin egen del. Som vi har sett, trodde kong Krøsus og byens borgere at alt var vel og bra, både med dem og med byen. De trodde at de *levde* i beste velgående, men natten da Kyros kom, skjønnte de for sent hvor *dødsens* de var. Hvor annerledes byens historie kunne blitt — hadde byens forsvarere holdt seg *våkne* den skjebnesvangre natten! Men de sov. Det førte til at de mistet glansen. Sardes — "Det som er igjen," var det eneste de hadde. Byen hadde gjort klokt i å styrke det lille som var igjen. Slik var det også med menigheten i Sardes.

Menigheten burde vært opptatt av å styrke det lille “som var igjen” av åndelig styrke og årvåkenhet, men den sov sin døsigte åndelige søvn. Da ble det ikke gjort stort, og den slags “gjerning” holdt ikke mål i Guds øyne. Det var på tide å våkne opp før de led en åndelig død!

2. Hvilket annet råd fikk menigheten i Sardes utenom å våkne opp og styrke den rest som var igjen? Åp 3:3 (NT 306)

Svar: “_____ hvordan du tok _____ og _____! Hold derfor _____, og _____! Men _____ du ikke _____, skal jeg _____ som en _____, og du skal ikke vite _____ når jeg _____ over deg.”

Merk! Den persiske soldaten som snek seg inn i Sardes den fatale natten og lukket opp byens porter, kom som den første tyv blant mange — og byen mistet alt. Menigheten i Sardes risikerte å oppleve noe lignende. Hvis den ikke våknet opp av sin farlige søvn i tide ville de bli fratatt alt. Rådet: “Husk hvordan du tok imot og hørte! Hold derfor fast, og vend om!” var høyst aktuell da, og blir det i økende grad i det vi nærmer oss tiden beskrevet i **Åp 16:14-17.19 (NT 316):**

“Dette er demoniske ånder som gjør under og tegn, og de går ut til kongene i _____ verden for å samle dem til _____ på Guds, Den Allmektiges store dag. — “Se, jeg _____ som en _____. _____ er den som _____, og som vokter sine _____, så han ikke må gå _____ og vise sin _____.” — Og de samlet dem på det sted som på hebraisk heter Harmageddon. Den _____ engelen tømte sin skål ut i _____. Da lød det fra tronen i templet en veldig røst som sa: “Det er skjedd!” Og det kom lyn og drønn og tordenbrak, og et _____ som det ikke har vært _____ til så _____ det har levd mennesker på jorden — så _____ var det. (v. 19) ...og folkenes _____ sammen...”

Jesus kommer som en tyv over dem som *ikke våker*. Han introduserte seg overfor Sardes menigheten som “han som har de sju Guds ånder.” Når den siste av disse sju åndene, (eller engler) tømmer sin skål ut i luften, vil det komme et jordskjelv langt verre enn den som la Sardes øde året 17 e.Kr. Da vil alle som ikke er forberedt miste absolutt alt.

3. Vil Jesu komme oppleves som en tyv om natten for alle og enhver? 1 Tess 5:1-6 (NT 251)

Svar: “Men om tider og _____ behøver vi ikke å skrive til dere, brødre. For dere vet godt at _____ dag kommer som en _____ om _____. Når de sier: “_____ og ingen fare,” _____ kommer plutselig _____ over dem, brått som veer over en kvinne som skal føde. Og _____ skal ikke slippe _____. _____, _____, er ikke i _____, så dagen skulle _____ som en _____. For dere er alle _____ barn og _____ barn; vi hører ikke _____ eller _____ til. Så la oss da _____ som de _____, men _____ og være _____.”

Merk! Til menigheten i Sardes ble det sagt: “Hvis du *ikke våker* skal jeg komme som en

tyv...” Hadde de derimot husket på hvordan de tok imot og hørte, samt holdt fast, og vendt om, da hadde situasjonen vært en helt annen. Det var nemlig *dette* reformatorene hadde gjort (slik vi så sist under avsnittet om Tyatira). De tok imot og hørte. De holdt fast på lyset fra Guds klare ord som strålte mot dem og lyste opp deres sti. De vendte om fra det åndelige mørket som preget middelalderkirken på så mange måter. Men slik var det ikke blant flertallet i Sardes menigheten. Slik var det heller ikke blant flertallet av dem som kom etter reformatorene.

Den kristne kirke gikk inn i en Sardes lignende periode fra ca. 1600 og fram til slutten av 1700 tallet. Kampen for reform lå bak dem. De reformerte kirkene gikk i dvale da de følte at seieren var sikret. De hvilte på sine laurbær, og snart lullet de seg inn i en falsk trygghetsfølelse. Det ble “deilig å være kristen” i den protestantiske leir. Man sank inn i en tilstand av verdslighet, sløvheter, tomme formaliteter og døde gjerninger. I navnet: “Protestant,” levde de (protest bevegelser sitter ikke i ro), men det var bare i navnet. I vikeligheten var reformatorenes etterkommere åndelig døde. Lyset som hadde skint på reformatorenes sti, hadde gått fra dem.

4. Hva sa Jesus som viser at lyset fra ham og fra Guds ord ikke er statisk (stillestående), men dynamisk og i konstant bevegelse? Joh 12:35 (NT 130)

Svar: “Jesus svarte: "Ennå en liten stund er _____ hos dere. Dere må _____ mens dere _____ har lyset, så ikke _____ faller _____ dere. Den som _____ i _____, vet ikke _____ han går _____.”

Merk! Ordet: “*vandre*” signaliserer bevegelse. Guds lys er som bilen foran deg i en mørk tunnel. Hvis lyset på din bil svikter, må du følge etter bilen foran. Gjør du ikke det, blir du etterlatt famlende i mørket. Guds lys er i bevegelse samtidig som det *øker* i styrke. Se **Ord 4:18-19 (GT 698):**

“Rettferdiges sti er som morgenens _____, det _____ til det blir _____ dag. Men _____ er veien hvor de onde går, de vet ikke hva

de kan _____ i.”

Generasjonene som fulgte etter reformatorene, fulgte ikke opp med de høyst nødvendige reformene. Reformasjonen stanset opp. En god del av hedenskapet som hadde forårsaket kompromiss i Pergamon-epoken og frafall i Tyatira-perioden, ble ikke rettet på, men hang igjen i “protestantenes” rekke. De hadde sluttet å protestere og dessuten glemt sin misjon her i verden.

5. De fleste i Sardes menigheten var gått i dvale, men ikke alle. Hva ble sagt om dem? Åp 3:4 (NT 306)

Svar: “Men du har noen _____ i Sardes som ikke har _____ til _____ sine, og de skal _____ med meg i _____, for de er verdige til det.”

Merk! Det var ikke vanlige tekstil klær det her var snakk om. Vi leser om slike hvite klær i **Åp 19:14 (NT 320):**

“Himmelens hærskarer _____ ham på hvite hester, kledd i fint _____, _____ og _____.” Og i **Åp 19:8 (NT 319):** “...en _____ av skinnende _____ lin. — _____ er de _____.”

Den hvite kledningen representerer ikke rettferdige gjerninger de hellige har utført i egenskap av *egen* rettferdighet, men i kraft av *Jesu* rettferdighet som vi leser om i **1 Kor 1:30 (NT 201):**

“Dere er _____ ved Kristus _____, _____ som er _____ vår visdom fra Gud, _____, _____ og forløsning.”

6. Hvordan blir det presisert at Jesu rettferdighets kledning ikke virker slik at den som blir kledd er passiv og uten engasjement? Åp 3:5-6 (NT 306)

Svar: “Ja, den som _____, skal bli kledd i _____, og jeg vil _____ stryke hans navn _____ av _____ bok, men kjennes ved hans _____ for min Far og hans _____. Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene!”

Merk! Seier er ikke et produkt av tafatthet. De få i Sardes som vant seier ble lovt at deres navn skulle forbli stående i livets bok. Vi har sett at Jesus ikke har noe til overs for Bileamitt/Nikolaitt-kristendom, heller ikke for Jesabel-kristendom. I avsnittet om Sardes menigheten, har vi dessuten sett at sovende kristne som hviler på tidligere laurbær heller ikke kan regne med evig liv. Det var noen i Sardes-perioden som *ikke* sov. De var i fyr og flamme for Guds sak og ville gjøre flest mulig kjent med hans sannhet. Moravierne sendte ut de første misjonærer i “moderne tid.” Det var dem Gud brukte til å tenne lyset i John Wesley’s hjerte i 1736. Gjennom hans innflytelse ble Charles Wesley, George Whitfield og flere andre med i metodist forkynneres rekker og dermed blant de “verdige” navn i Sardes-perioden.

FILADELFIA MENIGHETEN

I munningen til den naturskjønne Hermusdalen, lå Filadelfia som en åpen dør mot fjellene i øst. (I dag heter byen Alasehir etter å ha skiftet navn flere ganger). Byen kunne sammenlignes med en port mellom to kontinenter der den lå og overvåket trafikken mellom Europa og Østen. Filadelfia ble anlagt av kongen i Pergamon, Attalus II omkring 150 f.Kr. Hensikten med byen var å tjene som et middel til å spre gresk språk og kultur i de østlige områder. Noen ganger ble byen kalt “Lille Athen” på grunn av de mange templer som ble oppført der. Hadde en borger utmerket seg i sin tjeneste til fordel for byen, ble vedkommende behørig æret med en minnesøyle i et av templene. Der ble deres navn skrevet inn i minnesøylen. Byen ble ved flere anledninger rammet av ødeleggende jordskjelv.

8. Hvordan innledes budskapet til Herrens menighet i Filadelfia? Åp 3:7-8 (NT 306)

Svar: “Skriv til engelen for menigheten i _____ : Dette sier Den _____ og _____, han som har Davids nøkkel, han som _____, så ingen kan _____, og stenger, så ingen kan _____ : Jeg _____ om dine gjerninger. Se, jeg har satt foran deg en _____, som ingen kan _____. For du har _____ kraft, og likevel har du holdt fast ved mitt _____ og ikke fornektet mitt navn.”

Merk! En dør stod åpen for Filadelfia. Jesus, han som hadde “Davids nøkkel,” hadde åpnet døren for dem. De var i en situasjon som apostelen Paulus ønsket seg da han i **Kol 4:3 (NT 248)** skrev:

“Be også for oss, at Gud må _____ en _____ for _____, så vi kan forkynne _____; for dens skyld sitter jeg nå i _____.”

En annen gang skrev han det vi leser i **2 Kor 2:12 (NT 218)**:

“Da jeg kom til Troas for å forkynne Kristi evangelium, fant jeg _____ for mitt _____ i _____.”

En dør som ingen kunne stenge stod også åpen for menigheten i Filadelfia. I budskapet til dem, kalte Jesus seg for: “Den Hellige og Sannferdige.” Det må ha gjort godt å *bare* få *ros* av *Ham!* (— Slik som Smyrna også fikk! Ikke en eneste irettesettelse til disse to)! Til tross for sin *svake* situasjon hadde Filadelfia holdt fast ved sin Herres ord og heller ikke fornektet hans navn — noe som kan være særlig lett å gjøre når man blir møtt med hån og forakt.

9. Fra hvilket hold skulle Filadelfia menigheten utsettes for vanskeligheter og motstand, — og hva hadde *de* i vente? Åp 3:9 (NT 306)

Svar: “Se, jeg skal la noen komme fra _____, av dem som lyver og sier de er _____ og _____ er _____. De skal komme og _____ seg _____ for dine føtter, og _____ skal _____ at jeg har _____ deg.”

Merk! I vårt forrige studie tok vi for oss budskapet til Smyrna menigheten. Vi var i den forbindelse så vidt inne på dem som kom fra Satans synagoge og som påstod at de var jøder

uten å være det. Disse skulle også gjøre seg gjeldene overfor menigheten i Filadelfia. Selv om de ble kalt jøder, er det ikke dermed sagt at de tilhørte den jødiske rase. Å være “jøde” kan være et uttrykk som brukes om en ekte kristen (en *sann åndelig jøde*) som tror på *jødernes Gud* kontra en falsk kristen (som *sier* han tror på *jødernes Gud*, men uten å *vis*e det i korresponderende handling). Synagogen var stedet der ikke-kristne jøder, kristne jøder og ikke-jøder (som trodde på jødernes Gud) møttes til Gudstjeneste. Dette ser vi f. eks. i **Apg**

17:1-5 (NT 165):

“De reiste gjennom Amfipolis og Apollonia og kom til Tessalonika. Der var det en _____, og _____ gikk _____ som han _____. _____ på _____ talte han med dem ut fra _____. Han tolket dem og forklarte at _____ måtte _____ og stå _____ fra de _____, og sa: “Det er _____, han jeg forkynner for dere, som er _____.” Noen av dem ble _____ og sluttet seg til Paulus og Silas. Det gjorde _____ en _____ gruppe _____ av dem som trodde på _____ Gud, og en god del fornemme _____. Dette gjorde _____ forbitret...”

Disse “jødene” kan ha vært *falske* “åndelige brødre” som gjorde livet spesielt surt for de sanne “brødre” — de som utviste “*broderlig kjærlighet*,” — navnet Filadelfia betyr faktisk *det*. En gang skulle de falske “jøder” forstå hvem som var ekte og erkjenne de faktiske forhold.

10. På hvilken annen måte skulle Filadelfia menigheten forstå at deres Herre og Mester var glad i dem? Åp 3:10 (NT 306)

Svar: “Fordi du har tatt vare på mitt ord om å _____, vil jeg _____ deg _____ den tid av _____ som skal _____ over _____ for å _____ som _____ på _____.”

Merk! Historien skulle gjenta seg. På samme måte som den ene plagen etter den andre rammet egypterne som gjorde livet surt for israelittene, ble de (jødene) *bevart gjennom* de samme prøvelsene — uten å bli truffet selv. Se 2 Mos 8:20-23 (GT 66) og ut det 11. kapittel. Gud hadde åpnet en dør for dem, en dør som ingen kunne stenge. En dør ble åpnet som slapp

israelittene *ut* av Egypt og *inn* i løftets land. Her aner vi for alvor at budskapene til de sju menighetene har større rekkevidde enn til den enkelte menighet den gang. De formidler prinsipper som gjelder i en langt større sammenheng. Det ser vi av løftet: "Jeg (vil) **bevare deg gjennom** den tid av prøvelser som skal komme over *hele verden* for å *prøve dem som bor på jorden*." Oppfordringen om "å holde ut," har også en "endetids" klang, slik vi ser av det Jesus sa i **Mark 13:13 (NT 62)**:

"Og dere skal hates av alle for _____ skyld. Men den som _____ helt til _____, skal _____ frelst."

De som hater og som gjør livet vanskelig for dem Gud elsker, skal i denne forbindelse stenges ute — og de han elsker skal lukkes inn av en og samme dør.

11. Les lignelsen om de ti brudepikene i Matt 25:1-13 (NT 34)! Fem av dem var kloke og fem av dem var uforstandige. Hvilken av disse to gruppene ble sluppet inn gjennom den åpne døren, og hvem av dem ble stengt ute? Matt 25:10-12 (NT 35)

Svar: "Mens de [uforstandige] var borte for å _____, _____ brudgommen, og de [kloke] som var ferdige, gikk sammen med ham _____ til bryllupet; og _____ ble _____. Senere kom de andre [uforstandige] brudepikene og sa: "Herre, herre, _____ for oss!" Men han svarte: "Sannelig, jeg sier dere: Jeg kjenner dere _____."

Merk! Den *ånd* som preget de *kloke* brudepikene kan sees i Filadelfia menigheten. Døren ble *åpnet* for dem da brudgommen kom — og de slapp *inn*. De *uforstandige* ble stengt *ute* på samme måte som de fra Satans synagoge skulle bli det. Disse gav uttrykk for at de var "ekte vare" og at alt var "vel og bra" mht. deres Gudsforhold — inntil det ble klart for alle at de ikke bestod prøven. Dessverre oppdaget de ikke hvordan det *egentlig* stod til med dem før det var *for sent*. Det er mye som tyder på at *elementer* i Laodikea menigheten — som ikke vender om i tide, ligner i *ånd* på de *uforstandige* brudepikene og på dem i Satans synagoge.

12. Hva ble de i Laodikea menigheten rådet til å gjøre mens de enda hadde anledning til det — og hvorfor? Åp 3:17-19 (NT 307)

Svar: "Jeg er _____," sier du, "jeg har overflod og mangler _____ ting." Men du vet _____ at nettopp _____ er _____ og ynkelig, blind, fattig og naken. Derfor gir jeg deg det råd at du _____ gull av meg, lutret i ild, så du kan bli rik, og hvite klær som du kan kle deg med og skjule din nakne skam, og _____ til å ha på øynene dine, så du kan se. Alle som jeg har kjær, dem refser og tukter jeg. La det bli alvor og vend _____!"

Merk! Skaperen henvendte seg til Laodikea menigheten for å redde en menighet som var langt ute på tynn is. Han hadde den kjær, men den visste ikke hvor alvorlig situasjonen var. For å bøte på skadene, samt for å bli *klar over* hvor elendig det stod til med dem, ble de rådet til å *kjøre* livsnødvendige ting som de *manglet*. Det kom til å få katastrofale følger hvis de ventet *for lenge* med å *kjøre*. Det var nemlig mens de uforstandige brudepikene var gått av sted for å *kjøre* det *de manglet*, at brudgommen *kom* og stengte dem *ute*.

13. På hvilken annen måte kan vi se at budskapet til Filadelfia har en endetids aktualitet? Åp 3:11 (NT 306)

Svar: “Jeg _____ . Hold _____ på det du har, så _____ tar fra deg din _____ !”

Merk! Stort nærmere endetiden kan en ikke komme enn den dagen da Jesus faktisk kommer! Da Jesus var her på jord, antydte han at ventetiden kunne bli lengre enn de fleste regnet med. Dette illustrerte han ved lignelsen om de ti brudepikene. Men like *før* den lignelsen fortalte han — om en fra Satans synagoge? Se **Matt 24:48-51 (NT 34)**:

“Men dårlig er denne tjeneren om han sier til seg selv: “Det varer _____ før _____ _____ ”, og så gir seg til å _____ de andre tjenerne og ete og drikke sammen med _____. Da skal tjenerens herre _____ en dag han _____ og en time _____ ikke _____, og hogge ham ned. Han skal dele _____ med _____, der de gråter og skjærer tenner.”

Her ser vi hvordan “plage ånden” til slutt viser seg i dem som gav seg ut for å være noe de ikke var. Jesus sa til Filadelfia menigheten at han kommer *snart*. Men “plagerne” sier at *det er lenge* til. Ikke nok med det: Når de som tror at hans komme er like rundt hjørnet gir uttrykk for dette, blir de hånet, slått og plaget av dem som mener det motsatte! Ropet ved midnatt som annonserte: “Brudgommen kommer!” vekket opp de ti brudepikene. Fem var likevel forberedt og fem var uforberedt. — De som mente at det fortsatt var *lenge* igjen var også uforberedt.

Budskapet til Filadelfia menigheten passer godt inn i rammen av det som skjedde i kjølvannet av Wesleys vekkelser budskap. Middelalderens mørke var et tilbakelagt stadium. Tiden som fulgte var preget av en “brors- og nestekjærlighets ånd.” Den kom til uttrykk da døren åpnet seg for utbredelsen av evangeliet til hele verden. De kristne fikk en utpreget apostolisk *byrde* for dem som enda ikke hadde hørt evangeliets forkynnelse. Misjonsforbund og Bibelselskaper spratt opp som paddehatter. Evangeliet *måtte* gjøres kjent for *alle* så *snart* som mulig!

I tidsrommet mellom 1800 til 1844, ble en mengde bøker skrevet og lest om Bibelens profetier. Særlig om dem i Daniel og Johannes’ Åpenbaring.

Resultatet av dette ble en adventsentrert forkynnelse. Dette førte til en gjennomgripende vekkelser og forventning om Jesu snare gjenkomst. Vekkelser begynte i England og fortsatte i USA under ledelse av baptist forkynneren William Miller (se bildet). “Adventbevegelsen” som den ofte ble kalt, var tverrkirkelig og nådde sitt høydepunkt i oktober 1844 da Daniels tidsprofeti om en “fjern framtid” utløp. Se Dan 8:10-14.26 (GT 997) og kurset: **“Daniels bok i Fokus”** for flere detaljer!

De feiltolket tidsprofetien til å sikte til dagen og timen for Jesu gjenkomst. Men det er *ett* punkt hvor det som ble sagt til Filadelfia menigheten *ikke* passer inn i det som skjedde i forbindelse med *Adventbevegelsen* på 1800 tallet. Selv om *disse* møtte motstand, hån og forakt fra dem som ikke trodde på Jesu snare gjenkomst, kom det aldri til resultatet vi leste om i **Åp 3:9-10 (NT 306)**:

“Se, jeg skal la noen komme fra _____, av dem som _____ og sier de er _____ og _____ er _____. _____ skal komme og _____ seg _____ for dine føtter, og _____ skal _____ at jeg har _____ deg.”

De fikk *aldri* oppleve at noen kom og kastet seg ned for deres føtter og erkjenne at Gud elsket dem. Og absolutt *ikke* i en situasjon der *hele* verden ble utsatt for de prøvelser nevnt i vers 10! Dette fordi de prøvelsene (de sju siste plager som de sju basunene varsler) ikke skjedde da.

- 14. Hva ble de i Filadelfia menigheten lovt etter at de hadde holdt ut, holdt fast, og seiret — som viser at deres innstilling er noe vi alle burde be om og ha som vårt mål inntil Jesus kommer? Åp 3:12-13 (NT 306)**

Svar: “Den som seirer, ham vil jeg gjøre til en _____ i min Guds _____, og aldri mer skal han _____ det. Jeg vil skrive min Guds _____ på ham sammen med _____ på min Guds by - det nye Jerusalem som kommer ned fra himmelen, fra Gud - og også _____ eget nye navn. Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene!”

Merk! Å være en søyle i *Guds tempel*, er det samme som å være en “søyle” i *Guds menighet*, se **1 Kor 3:16-17 (NT 202):**

“Vet dere ikke at dere er Guds _____, og at Guds Ånd bor i _____? Dersom noen ødelegger Guds _____, skal Gud ødelegge ham. For Guds _____ er _____, og _____ er _____.”

Å være en søyle i denne bygningen, er en betydningsfull stilling. Rokket man ved strategiske søyler på en søyle basert bygning, gikk det ille. Dette ser vi i **Dom 16:29-30 (GT 281):**

“Så tok han tak omkring de to _____ som huset hvilte _____, den ene med høyre arm og den andre med venstre. Han trykket _____ inn til seg ... Så tok han i av all _____, og _____ fyrstene og _____ hele _____ som var der...”

Søylene i Guds menighet skulle få Guds og Jesu (Lammets) navn skrevet inn i seg. Dette er en sterk indikasjon på at søylene i Filadelfia menigheten faktisk er å regne blant de 144.000 nevnt i **Åp 14:1 (NT 315):**

“I mitt syn fikk jeg se Lammet stå på Sions berg og sammen med det de _____ som hadde _____ og dets _____ på pannen.”

At navnet på det nye Jerusalem skrives inn på Filadelfia menighetens “søyler,” kan være et uttrykk for at det er *der* de hører hjemme: Hos Jesus og hans Far — i Det nye Jerusalem. Bibelen forteller hva mer byen skal hete i Jer 33:16 (GT 885): “Og dette er navnet som byen skal få: Herren vår rettferdighet.” Den samme profeten forteller også om Jesu nye navn: “Og dette er navnet han skal få: Herren vår rettferdighet.” Se Jer 23:5-6 (GT 869). Det er altså Herren vår rettferdighet som har preget deres sinn og tanker.

15. En annen indikasjon i Åpenbaringsens bok gir oss grunn til å tro at Filadelfia menighetens søyler, representerer en spesiell gruppe endetids-mennesker? **Åp 7:1-4 (NT 309)**

Svar: “Deretter så jeg fire engler som stod ved jordens fire hjørner og holdt _____ fire _____, så det ikke skulle blåse noen _____ på jorden eller over havet eller mot trærne. Og jeg så en annen engel: Han steg fram fra _____ og bar den levende _____. Med høy røst ropte han til de fire engler som hadde fått makt til å skade jorden og havet: " _____ eller havet eller trærne før vi har satt _____ på pannen til vår Guds _____." Og jeg hørte tallet på dem som hadde fått seglet: Det var _____, fra alle stammene i Israels folk.”

Merk! De 144.000 er et emne vi skal komme tilbake til senere i dette kurset, likeså emnet om Guds segl. Men sammenhengen er klar: Før de fire vinder (omfattende ødeleggelse) slippes løs over verden, skal de 144.000 få “et segl på pannen.” Dette seglet vil spille en sentral rolle

ved oppfyllelsen av Jesu løfte til Filadelfia folket da han sa: “Jeg (vil) *bevare* deg *gjennom den tid av prøvelser* som skal komme *over hele verden* for å prøve dem som bor på jorden.”

16. Når de med “Guds segl” blir *bevart gjennom den tid av prøvelser som skal komme over hele verden, hvordan går det da med dem som ikke har dette seglet?* Åp 9:4-6 (NT 311)

Svar: “Det ble sagt dem at de ikke måtte _____ gresset på jorden eller noe annet grønt og ikke noe tre, men _____ de _____ som _____ hadde Guds _____ på _____. De fikk _____ lov til å _____ dem, men de skulle _____ dem i fem måneder. Og _____ var som når et menneske blir stukket av en skorpion. I de dager skal menneskene søke _____, men _____ finne den. De skal _____ etter å få _____, men _____ skal _____ fra dem.”

Merk! Det er på denne måten at de i “Satans synagoge” — som gir seg ut for å være “jøder og ikke er det,” skal *forstå* at Guds Sønn har sine kjær. Se Åp 3:9 (NT 306). De som har fått Guds segl blir beskyttet og bevart mens de som *ikke* har fått dette seglet blir rammet av forferdelige katastrofer. Disse plagene er de siste krampetrekingene like før Jesu gjenkomst.

LAODIKEA MENIGHETEN

Byen Laodikea ble anlagt av Antiokus ca. 250 f.Kr som oppkalte byen etter sin kone. Navnet betyr: “Folket dømmes.” Den var strategisk plassert der de viktigste handelsveiene nord-sør og øst-vest krysset hverandre. Laodikea ble etter hvert et forretnings paradys med flere store markeder og var dessuten et viktig senter for bank- og finans virksomhet. Laodikea var en

velordnet by, omgitt av fine landbruksområder der bønder som drev med sau produserte en spesiell type blank-svart ull. Byen ble ødelagt av et kraftig jordskjelv året 60 e.Kr. Da viste innbyggerne en usedvanlig stolt og arrogant holdning. De avslo å ta imot den økonomiske hjelp de ble tilbudt av den romerske keiser til å bygge byen opp igjen. Laodikea hadde sin beste og mest lukrative periode i den første kristne tid og i den senere bysantinske æra. I det fjerde århundre ble det avholdt et viktig kirkemøte i Laodikea med 32 biskoper til stede.

17. Hvordan introduserer Jesus seg for menigheten i Laodikea? Åp 3:14 (NT 307)

Svar: “Skriv til engelen for menigheten i _____: Dette sier han som er Amen, det trofaste og _____ vitne, _____ til Guds _____.”

Merk! Det var neppe tilfeldig at Jesus minnet nettopp menigheten i Laodikea om at han er *opphavet* til *Guds skaperverk*. Det var nemlig i denne byen at *Skaperens* minnesmerke i tid, Sabbaten, ble tilsidesatt. *Bibelens* fjerde bud forteller om minnesmerket. Se **2 Mos 20:10-11 (GT 80):**

“Men _____ sjuende dagen er _____ for _____ din Gud. _____ skal du _____ gjøre noe arbeid, ... (v. 11) _____ på seks dager _____ himmelen, _____ og havet og _____ som er i dem; men den _____ dagen _____ han. _____ velsignet _____ hviledagen og lyste _____.”

Det var kirkens menn ved kirkemøtet nevnt ovenfor som sørget for at Sabbaten ble erstattet av søndag. I det forrige studiet (under avsnittet om menigheten i Pergamon), så vi at keiser Konstantin håndhevet sin *sivile søndagslov* året 321. Denne lovgivning ble “adoptert” av *kirkens* menn — i året 364 ved kirkemøtet i Laodikea, og dermed gjort til en *kirkelig*

søndagslov. Men denne *kirkelige* søndagslovgivning gikk et skritt videre i forhold til den forordnet av Konstantin. Den *påla* nemlig kristne å *arbeide* på *Sabbaten*, dvs. lørdag og *hvile* på *søndag*. De som nektet å arbeide på Sabbaten, ble straffet:

“Kristne skal ikke som jødene gå ledige på lørdag [opprinnelig sabbat]. På den dagen skal de arbeide. De skal spesielt ære Herrens dag, og som kristne skal de om mulig ikke gjøre noe arbeid på den dagen. Hvis de likevel skulle finne på å være som jødene, skal de utelukkes fra Kristus.” (Charles Hefele, *History of the Councils of the Church*, bind II. s. 316).

18. Laodikea fikk ikke ros på noe vis. Menighetens åndelige temperatur ble oppfattet som direkte motbydelig. Hvordan kom dette til uttrykk? Åp 3:15-16 (NT 307)

Svar: “Jeg vet om dine _____; du er verken _____ eller _____. Hadde du _____ vært kald _____ varm! Men du er _____, ikke kald og ikke varm. Derfor vil jeg _____ deg _____ av min _____.”

Merk! Laodikea kjente godt til lunkent vann. Mineralrikt vann fra varme kilder ble ført i rør til byens godt besøkte helsesteder, termal-bad og legesentre. Innen vannet nådde fram var det blitt passe lunkent. Men Herren setter ikke pris på en lunken åndelig holdning som gjør at en *bøyer av* når tro, håp og ikke minst kjærlighet til *ham* blir satt på *prøve*. Det er **trist** at søndagslovgivningen ifra Laodikea året 364 får så massiv støtte av så store deler av kristenheten! Mange er blitt enige om å vise *lunkenhet* — ikke minst overfor budet som minner om at Herren er vår Skaper. Kanskje en Sjuendedags- Adventist vil slå seg på sitt bryst og si: “Jeg helligholder da Sabbaten!” Ja, — men hadde *du* valgt å *fortsette* å gjøre *det* hvis *du* fikk valget: Hellighold **søndagen** eller *dø*!?

19. Hvordan oppfattet Laodikea sin egen situasjon, og hvordan vurderte Skaperen deres situasjon og behov? Åp 3:17-18 (NT 307)

Svar: “Jeg er _____,” sier du, “jeg har overflod og mangler _____ ting.” Men du vet _____ at nettopp _____ er elendig og _____, blind, fattig og naken. Derfor gir jeg deg det råd at du _____ av meg, lutret i _____, så du kan bli _____, og _____ som du kan _____ deg med og _____ din _____ skam, og _____ til å ha på _____ dine, så du kan _____.”

Merk! Vi så på disse to verser under avsnittet om Filadelfia. Menigheten i Laodikea kjente ikke sitt behov selv om de var “elendig og ynkelig, blind, fattig og naken.” Hans råd om å “kjøpe” det de manglet før det er for sent, var/er ikke noe som kan kjøpes med penger. Det er gratis, men koster likevel alt — nemlig hele vårt hjerte renses for lunkenhet. **Gull, lutret i ild** er en *prøvet* tro som er virksom i kjærlighet. Se 1 Pet 1:6-7 (NT 287) og Gal 5:6 (NT 232). **Hvite klær** er et liv som preges av at vi er kledd i Jesu rettferdighet. Se Gal 3:27 (NT 230), Åp 19:8 (NT 319) og Ef 4:17-29 (NT 237). **Øyesalve så vi kan se**, er Den Hellige Ånds salvelse. Han hjelper oss til å innse vårt åndelige behov, og gir oss *kraft* til å leve et liv til Guds ære — når vi ber ham om det. Se Apg 10:38 (NT 157), 2 Tim 1:14 (NT 260) og Luk 11:9-13 (NT 89).

20. Hvor står Skaperen i forhold til sitt folk i Laodikea, — og hva ønsker han av dem slik at de kan være i stand til å bestå prøven når verden skal dømmes? Åp 3:19-22 (NT 307)

Svar: “Alle som jeg har _____, dem refser og tukter jeg. La det bli alvor og _____! Se, jeg står _____ døren og banker. Om noen hører min røst og _____ døren,

da vil jeg gå inn til ham og holde _____, jeg med ham og han med meg. Den som seirer, ham vil jeg la sitte sammen med _____ på min trone, likesom jeg selv har seiret og satt meg med min Far på hans trone. Den som har ører, _____ hva Ånden sier til menighetene!”

Tilrettelagt 2006 v/Sven A. Gustavsen